

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2014 – 2020 ustanovuje program Spravodlivosť“

COM(2011) 759 final – 2011/0369 (COD)

(2012/C 299/19)

Spravodajca: **Edouard DE LAMAZE**

Rada sa 9. februára 2012 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2014 – 2020 ustanovuje program Spravodlivosť“

COM(2011) 759 final – 2011/0369 (COD).

Odborná sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 28. júna 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 482. plenárnom zasadnutí 11. a 12. júla 2012 (schôdza z 11. júla) prijal 126 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 5 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 EHSV víta cieľ zjednodušiť a zracionalizovať súčasný návrh nariadenia a podporuje rozhodnutie Komisie prikloniť sa k možnosti B. Zlúčenie programov Civilná justícia a Trestná justícia je odôvodnené podobnosťou ich cieľov, aktérov a typov činností, ktoré sa majú financovať.

1.2 Avšak v rámci tohto nového programu Spravodlivosť na obdobie 2014 – 2020 sa EHSV napriek právnym odôvodneniam uvedeným v tomto návrhu naďalej zamýšľa nad tým, či je vhodné k prvým dvom osobitným cieľom, ktorými sú riadne uplatňovanie práva Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach a uľahčenie prístupu k spravodlivosti, pripojiť tretí cieľ týkajúci sa prevencie a zníženia dopytu po drogách a ich ponuky. Okrem skutočnosti, že tento tretí cieľ sa zdá byť len obdobou prvého cieľa, EHSV upozorňuje na to, aké dôsledky by mohlo mať avizované zavedenie takéhoto cieľa do textu regulačného charakteru, teda textu so silným, priamym a bezodkladným účinkom pre osoby podliehajúce právomoci súdu, združenia, MVO a iných možných príjemcov grantov: mohlo by to vyvolať dojem, že iné, rovnako významné oblasti, ako napríklad obchodovanie s ľuďmi, nie sú pre Komisiu rovnako dôležité.

1.3 EHSV je obzvlášť znepokojený posolstvom, ktoré Komisia prezentuje: opakuje svoj už mnohokrát vyjadrený postoj, aby sa v boji proti drogám zdôrazňoval skôr preventívny výchovný, zdravotný a sociálny než represívny prístup ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Pozri: stanovisko EHSV na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Ráznejšia európska reakcia na drogovú problematiku“ prijaté 24. mája 2012 (Ú. v. EÚ C 229, 31.7.2012, s. 85).

1.4 EHSV súhlasí so snahou Komisie ponechať maximálnu pružnosť v riadení zdrojov tohto programu, aby sa mohol čo najlepšie prispôbiť potrebám občianskej spoločnosti, ponechať čo možno najväčšiu slobodu potenciálnym kandidátom, podporovať kreatívne projekty a zohľadňovať budúce politické usmernenia.

1.5 Keďže nie je možné vopred stanoviť sumy pre jednotlivé priority, EHSV zdôrazňuje, že je dôležité mať aspoň orientačne vopred k dispozícii rozdelenie rozpočtu podľa cieľov.

1.6 EHSV berie na vedomie úmysel Komisie nevyčleniť na osobitný cieľ týkajúci sa drog väčšiu časť rozpočtu, než mu prináleží. Vyzýva ju, aby dôsledne dodržiavala svoje záväzky, a navrhuje v tejto súvislosti, aby sa prostriedky, ktoré sa získajú vďaka zmrazeniu a konfiškácii príjmov pochádzajúcich z obchodovania s drogami, čo umožní nová smernica o zmrazovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti, využívali na financovanie časti tohto cieľa.

1.7 Napriek zložitosti platného nariadenia o rozpočtových pravidlách EHSV zdôrazňuje, že je dôležité, aby všetci občania, ktorí majú o to záujem, boli jasne a zrozumiteľne oboznámení s podmienkami prístupu k financovaniu, a to vo všetkých jazykoch Únie. Nepochybne by tak vzrástol význam projektov, a tým aj ich podpora, a to aj v členských štátoch, ktoré doteraz neboli vo vybraných programoch dostatočne zastúpené. EHSV totiž trvá na tom, že je potrebné podporovať rovnaký prístup k týmto programom pre všetkých občanov EÚ.

1.8 Podľa výboru by sa mal lepšie upresniť pojem európskej pridanej hodnoty, ktorá je hlavným kritériom výberu programov. Vzhľadom na výšku finančných prostriedkov vyčlenených na program, ktorá je z dôvodu povahy týchto prostriedkov obmedzená, i keď stúpa, čo EHSV teší, výbor zdôrazňuje, že je dôležité prísnejšie zamerať granty na projekty, ktorých európska pridaná hodnota bola jasne preukázaná. Treba podporovať nadnárodné projekty.

1.9 Vzhľadom na to, že ročné pracovné programy budú musieť spresniť určité dôležité aspekty vykonávania programu (najmä rozdelenie rozpočtu), EHSV sa domnieva, že ich prijímanie zo strany Komisie prostredníctvom vykonávacích aktov si vyžaduje postup preskúmania, a nie konzultačný postup, ako sa stanovuje v súčasnom návrhu. Tak by sa zabezpečilo, že Komisia tieto programy neprijme, ak nie sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného na základe nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (zloženého zo zástupcov členských štátov).

1.10 EHSV upozorňuje, že je potrebné lepšie vybrať priority z činností, ktoré je možné financovať (článok 6), a konkrétne sa domnieva, že treba klásť jasnejší dôraz na elektronickú justíciu – oblasť, v ktorej treba ešte vykonať veľa práce, aby bola ľahšie dostupná.

1.11 EHSV víta nové smerovanie, ktoré je v tomto návrhu badateľné, a to úsilie zapojiť všetkých justičných pracovníkov, a najmä advokátov, do činností európskej odbornej justičnej prípravy: advokáti takisto ako sudcovia a členovia súdneho zboru prispievajú k riadnemu uplatňovaniu práva Únie. Okrem toho sú prvým kontaktom s právom pre osoby podliehajúce právomoci súdu. A práve oni podávajú žalobu na súde.

1.12 EHSV tiež zdôrazňuje, že je naliehavé začleniť rôznych odborníkov z právnej praxe do sietí cezhraničnej justičnej spolupráce a poskytnúť na to potrebnú finančnú podporu. V záujme súladu s nedávnym politickým impulzom v prospech posilnenia práva na obhajobu EHSV vyzýva najmä, aby sa čo najskôr napravila situácia, ktorú považuje za neprijateľnú, a to vylúčenie advokátov, de facto alebo de iure, z väčšiny sietí cezhraničnej justičnej spolupráce.

1.13 EHSV zdôrazňuje, že v súvislosti so spoločným priestorom práv, a najmä pokiaľ ide o práva týkajúce sa rodiny, je potrebné riadiť sa pri harmonizácii Chartou základných práv. V kontexte, ktorý je stále poznačený veľkou rôznorodosťou právnych kultúr a koncepcií, EHSV už mnohokrát zdôraznil (a nedávno tak urobil v oblasti majetkových režimov a dôsledkov (?)), že je potrebné podporovať uplatňovanie európskeho nepovinného doplnkového režimu, takzvaného „28. režimu“.

2. Obsah návrhu

2.1 V záujme zjednodušenia a racionalizácie Komisia rozhodla znížiť počet programov finančnej pomoci určených na vytvorenie európskeho priestoru práv a spravodlivosti tak,

aby každý, či už občan, partner alebo odborník z právnej praxe, mohol poznať svoje práva a vedel, ako ich používať alebo uplatňovať. Popri programe Práva a občianstvo⁽³⁾ program Spravodlivosť na obdobie 2014 – 2020 zlučuje programy Civilná justícia, Trestná justícia a Protidrogová prevencia a informovanosť.

2.2 V predloženom návrhu nariadenia sa na tento program vyčleňujú finančné prostriedky vo výške 472 miliónov EUR, čo má umožniť financovať činnosti, pri ktorých môže byť intervencia Únie v porovnaní s opatreniami prijatými iba samotnými členskými štátmi prínosnejšia. Všeobecným cieľom je prispieť k vytvoreniu európskeho priestoru spravodlivosti prostredníctvom podpory justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach. Tento cieľ sa má dosiahnuť prostredníctvom troch osobitných cieľov: podporovať riadne uplatňovanie práva Únie v tejto oblasti (na základe článkov 81 a 82 ZFEÚ), uľahčiť prístup k spravodlivosti a predchádzať dopytu po drogách a znižovať ho, pričom k tomuto tretiemu cieľu sa už nebude pristupovať z hľadiska zdravia, ale z hľadiska boja proti trestnej činnosti (na základe článku 84 ZFEÚ).

2.3 Tieto ciele odôvodňujú najmä podporu vzdelávacích aktivít určených pre pracovníkov súdnictva a justičných pracovníkov, ako aj advokátov a notárov, podporu spolupráce vo forme sietí, ktoré napomáhajú vzájomnú výmenu poznatkov a budovanie vzájomnej dôvery, a podporu zvyšovania povedomia verejnosti.

2.4 Finančné prostriedky budú slúžiť okrem iného na financovanie analytickej základne pre podporu a rozvoj politik Únie. V záujme väčšej pružnosti sa v návrhu nestanovuje konkrétna suma na jednotlivé oblasti činnosti.

2.5 Ročné priority programu prijíma Komisia vo forme vykonávacích aktov v rámci konzultačného postupu.

2.6 Súčasťou návrhu sú povinnosti týkajúce sa monitorovania a hodnotenia (aj priebežného).

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Vytvorenie európskeho priestoru spravodlivosti je v záujme verejného blaha EÚ, ktorého výhody ocenia všetci, či už občania alebo partneri. Týka sa totiž základných aspektov života a každodennej praxe (rozvod, právo na ubytovanie a návštevu detí, dedičstvo, poručníctvo, obchodné spory, spotrebiteľské spory, ale aj dodržiavanie práv v trestnej oblasti) a prispieva k posilneniu bezpečnosti v európskom priestore prostredníctvom podpory spolupráce v boji proti trestnej činnosti.

3.2 EHSV pripomína funkčnú komplementárnosť medzi programami Spravodlivosť a Práva a občianstvo a domnieva sa, že európsky priestor spravodlivosti a slobody bude mať zmysel iba v súvislosti s právami, ku ktorým bude mať každý občan EÚ skutočne prístup, kdekoľvek sa bude nachádzať, a preto sa tento program bude musieť hodnotiť v závislosti od týchto práv.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 376, 22.12.2011, s. 87 – 91.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 108 – 110.

3.3 EHSV zdôrazňuje, že v snahe vytvoriť spoločný priestor práv, a najmä pokiaľ ide o práva týkajúce sa rodiny, je potrebné riadiť sa pri harmonizácii Chartou základných práv. V kontexte, ktorý je poznačený rôznorodosťou právnych kultúr a koncepcií, EHSV už mnohokrát zdôraznil (a nedávno tak urobil v oblasti majetkových režimov a dôsledkov⁽⁴⁾), že je potrebné podporovať uplatňovanie európskeho nepovinného doplnkového režimu, takzvaného „28. režimu. Zavedenie takého režimu umožňuje dosiahnuť pokrok v uznávaní práv občanov EÚ a účinne bojovať proti diskriminácii, ktorej obeťami sa môžu stať v prípadoch, keď by im podľa právnych predpisov členského štátu, ktorého sú občanmi, prislúchali menšie práva než podľa právnych predpisov iného členského štátu.

3.4 Dodržiavanie práv v EÚ, a najmä základných práv, o ktoré sa musí usilovať justičná spolupráca v občianskych a trestných veciach, je samo osebe cieľom. Môže to mať však aj výrazný stimulačný účinok na jednotný trh, pokiaľ ide o rast a zamestnanosť, ktorý treba využiť, najmä podporou vzdelávania odborníkov z právnej praxe⁽⁵⁾. EHSV pripomína, že v prípade podnikov by lepšia spolupráca v občianskych veciach, ktorá by umožňovala rýchlejšie riešenie cezhraničných sporov, mala značný vplyv na dynamiku ich cezhraničnej činnosti.

3.5 Hoci hodnotenia preukázali efektívnosť predchádzajúcich programov (Civilná justícia, Trestná justícia a Protidrogová prevencia a informovanosť na obdobie 2007 – 2013), zníženie ich počtu, a teda aj spôsobov riadenia, je samo osebe pozitívne. Uľahčí to plnenie jednotlivých cieľov. Okrem harmonizácie postupov EHSV zdôrazňuje, že je dôležité zjednodušiť ich zložitosti.

3.6 EHSV obzvlášť priaznivo víta zjednodušenie a racionalizáciu, ktoré prináša zlúčenie programov Civilná justícia a Trestná justícia odôvodnené zrušením tretieho piliera v Lisabonskej zmluve, ako aj podobnosťou cieľov, aktérov a typov činností, ktoré sa majú financovať, v týchto dvoch oblastiach práva (najmä v oblasti elektronickej justície a odbornej prípravy).

3.7 EHSV odporúča, aby sa podporovali projekty v oblasti trestnej justície, najmä v členských štátoch, ktoré doteraz nemali veľkú možnosť využívať dostupné granty. Keďže ide o relatívne novú oblasť, prístup na európskej úrovni tu ešte nie je jednoznačný a treba ho rozvinúť.

3.8 EHSV je naopak opatrnejší, pokiaľ ide o program Protidrogová prevencia a informovanosť, ktorého právnym základom je verejné zdravie. Zasadzuje sa za to, aby aspekty týkajúce sa verejného zdravia boli i naďalej na poprednom mieste. Navyše upozorňuje na prekryvanie s činnosťami financovanými v rámci budúceho Fondu pre vnútornú bezpečnosť, ku ktorému by viedol čisto represívne orientovaný prístup. Opakovane zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť v prvom rade preventívny prístup v oblasti boja proti drogám, ktorý by

užívateľom drog poskytol možnosť vyhľadať pomoc a starostlivosť. Treba zvýšiť informovanosť sudcov a advokátov v tejto súvislosti.

3.9 V záujme toho, aby osobitný cieľ týkajúci sa drog nepohltil neprimeranú časť celkových prostriedkov, EHSV navrhuje, aby sa tento cieľ čiastočne financoval z prostriedkov, ktoré sa získajú vďaka zmrazeniu a konfiškácii príjmov pochádzajúcich z obchodovania s drogami, v súlade s ustanoveniami novej smernice o zmrazovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti⁽⁶⁾.

3.10 Hoci si EHSV naďalej kladie otázku, akú konkrétnu podobu budú mať opatrenia financované v oblasti predchádzania trestnej činnosti spojenej s nelegálnym obchodom s drogami, s uspokojením konštatuje, že finančné prostriedky vo výške 472 miliónov EUR, s ktorými sa počíta na vykonávanie tohto programu, zjavne svedčia o rastúcej podpore zo strany Komisie.

3.11 V záujme skutočného využitia rozpočtu EÚ na financovanie „verejného majetku EÚ“, ako aj „opatrení (...) všade tam, kde sa takýmto spôsobom môžu zabezpečiť lepšie výsledky“⁽⁷⁾, EHSV pripomína, že je potrebné lepšie zamerať prostriedky na projekty, o ktorých je možné povedať, že majú európsku pridanú hodnotu (článok 3), a to najmä v trestnej oblasti, v ktorej majú členské štáty doposiaľ isté výhrady, pokiaľ ide o zásah práva Spoločenstva.

3.12 EHSV okrem iného zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť konzistenciu, komplementaritu a synergie medzi jednotlivými programami financovania, a najmä s programom Práva a občianstvo na obdobie 2014 – 2020, aby sa dosiahlo efektívne pridelovanie finančných prostriedkov z európskeho rozpočtu. Naopak, treba zvýšiť ostražitosť, pokiaľ ide o riziko prekryvania.

3.13 EHSV s uspokojením konštatuje, že napriek tomu, že sa projekty vyberajú v rámci ročných pracovných programov, môžu trvať niekoľko rokov, a vďaka tomu sa budú môcť dostatočne rozvinúť a dosiahnuť svoje ciele. Zásadu spolufinancovania považuje za správnu, zamýšľa sa však nad opodstatnenosťou jej prípadnej zmeny⁽⁸⁾.

3.14 Napriek zložitosti platného nariadenia o rozpočtových pravidlách EHSV zdôrazňuje, že je dôležité, aby občania, ktorí o to majú záujem, boli jasne a zrozumiteľne oboznámení s podmienkami prístupu k financovaniu, a to vo všetkých jazykoch Únie. EHSV sa domnieva, že by bolo prínosné, keby sa spresnil pojem „európska pridaná hodnota“. Nepochybne by sa tak zvýšil význam projektov, a tým aj ich podpora, a to aj v členských štátoch, ktoré doteraz neboli vo vybraných programoch dostatočne zastúpené. EHSV totiž trvá na tom, že je potrebné podporovať rovnaký prístup k týmto programom pre všetkých občanov EÚ.

⁽⁴⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

⁽⁵⁾ Mario MONTI vo svojej správe na tému „Nová stratégia pre jednotný trh“ (9. mája 2010) zdôraznil význam riadneho uplatňovania práva Únie a vzdelávania justičných pracovníkov v tejto súvislosti v záujme zlepšenia efektívnosti jednotného trhu.

⁽⁶⁾ Pozri stanovisko EHSV prijaté 11. júla 2012 (pozri s. aktuálneho úradného vestníka).

⁽⁷⁾ COM(2010) 700 final.

⁽⁸⁾ V súčasnosti treba mať vklad vo výške 20 %, aby bolo možné získať zvyšných 80 % vo forme grantov.

3.15 EHSV je taktiež prekvapený, že v legislatívnom finančnom výkaze nie je ani len orientačne uvedené rozdelenie rozpočtu podľa osobitných cieľov. Nespochybnuje legitímnu potrebu pružnosti pri riadení prostriedkov, chce však zdôrazniť význam predbežnej informovanosti v tejto súvislosti.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Európska odborná justičná príprava

4.1.1 Keďže žiadny skutočný pokrok nie je možné dosiahnuť bez vzájomnej dôvery, EHSV povzbudzuje podporu činností, ktorých cieľom je vytvoriť spoločnú európsku kultúru rozhodne zameranú na právnu prax a uplatňovanie práva, ktorá by sa opierala o znalosti a pochopenie národných súdnych systémov. Aby vzájomná pomoc v rámci EÚ fungovala, je nevyhnutné zabezpečiť najmä ochranu procesných práv osôb, ktoré sú obviňované v iných národných systémoch.

4.1.2 EHSV sa domnieva, že európska odborná justičná príprava odborníkov z právnej praxe je základným aspektom nového programu, ktorý by bolo vhodné ešte viac zdôrazniť. Európske právo trpí tým, že stále existuje príliš veľa rozdielov v jeho uplatňovaní v jednotlivých členských štátoch, často z dôvodu nedostatočného záujmu a nedostatočnej informovanosti odborníkov. Najviac to poznať v colnej oblasti. EHSV v tejto súvislosti pripomína, že je potrebné výrazne zvýšiť podporu určenú na európsku odbornú justičnú prípravu. Je to tým naliehavejšie, že Komisia stanovila za cieľ do roku 2020 vyškolíť 20 000 odborníkov v právnej praxi ročne, teda celkovo 700 000 ⁽⁹⁾. Ako Komisia správne zdôrazňuje, jazyková príprava je nevyhnutnou podmienkou lepšej komunikácie medzi odborníkmi z právnej praxe za hranicami štátov, v rámci európskeho priestoru spravodlivosti a slobody.

4.1.3 EHSV považuje za obzvlášť nevyhnutné zapojiť do týchto vzdelávacích aktivít advokátov, čo opodstatňuje aj skutočnosť, že v niektorých členských štátoch sa advokáti vzdelávajú spoločne s členmi súdneho zboru. Advokáti sú prvým kontaktom s právom. Od ich rozvážneho poradenstva závisí potom prístup obvinených osôb k súdu. Rovnako ako sudcovia a prokurátori musia mať aj advokáti možnosť využívať iniciatívy EÚ v oblasti financovania. Od toho závisí kvalita prístupu k spravodlivosti v rámci európskeho priestoru práv. Ich účasť je nevyhnutná aj z hľadiska lepšej rovnováhy v prospech práv na obhajobu.

4.1.4 Vyjadruje poľutovanie nad nejasnosťami, ktoré vyvoláva pojem „justiční pracovníci“ ⁽¹⁰⁾, a je vďačný Komisii, že v predložennom návrhu spresňuje, že tento pojem zahŕňa všetkých odborníkov z právnej praxe vrátane advokátov a notárov, ktorí účinne a rozhodujúcou mierou prispievajú k riadnemu uplatňovaniu práva Únie. EHSV víta skutočnosť, že Komisia je

rozhodnutá uplatňovať tento prístup aj v rámci pilotného projektu európskej odbornej justičnej prípravy, ktorý bude spustený v tomto roku.

4.1.5 EHSV sa domnieva, že by bolo vhodné vymedziť určité objektívne kritériá, ktoré by programy justičnej odbornej prípravy mali spĺňať, aby mohli získať grant. Jedným z týchto kritérií rozhodne musí byť odkaz na Chartu základných práv v rámci tohto vzdelávania. Súlad týchto programov s kritériami, ktoré sa stanovujú, by sa mal pravidelne a podrobne sledovať a kontrolovať. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné, aby podmienkou udelenia týchto grantov bola kvalita samotných programov, ktoré sa budú musieť prísne hodnotiť.

4.1.6 EHSV pripisuje osobitný význam tomu, aby sa programy justičnej odbornej prípravy určené sudcom a advokátom venovali osobitným aspektom týkajúcim sa užívania drog a aby umožnili rozvíjať v súdnictve taký prístup, ktorý by bol spojený so zdravotným a sociálnym hľadiskom a zameriaval by sa na predchádzanie recidívy.

4.2 Cezhraničná justičná spolupráca

4.2.1 EHSV vyzýva, aby sa čo najskôr napravila situácia, ktorú považuje za neprijateľnú, a to vylúčenie advokátov z väčšiny sietí justičnej spolupráce. Hoci justičná sieť v trestných veciach závisí od Eurojustu a nespadá do rámca tohto programu, predsa len je príznačné, že advokáti nemajú k nej prístup. Finančné prekážky nemôžu odôvodňovať súčasnú nerovnováhu v prospech obžaloby. Aj obmedzené prostriedky musia umožňovať, aby v prípade cezhraničných sporov mali obe strany rovnaké možnosti.

4.2.2 Táto požiadavka znamená, najmä v rámci uplatňovania európskeho zatýkacieho rozkazu, že advokáti budú schopní rýchlo nájsť kompetentného advokáta v inom členskom štáte, ktorý bude mať prístup k prípadu a bude môcť poradiť v otázkach vnútroštátneho procesného práva tohto členského štátu a všeobecnejšie pokiaľ ide o miestne aspekty prípadu. Nové ustanovenia uvedené v návrhu smernice o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní, ktoré zavádzajú v rámci európskeho zatýkacieho rozkazu zásadu prístupu k dvom advokátom (jeden vo vydávajúcom členskom štáte a druhý vo vykonávajúcom členskom štáte), sú ďalším argumentom, ak by bolo treba, ktorý odôvodňuje plnú účasť advokátov na európskych sieťach justičnej spolupráce. EHSV v tejto súvislosti víta podporu, ktorú bude môcť rastúcemu počtu advokátov v cezhraničných sporoch poskytnúť budúca cezhraničná sieť obhajcov. V záujme konzistentnosti a účinnosti žiada, aby Komisia poskytla na jej posilnenie finančné prostriedky primerané potrebám.

4.2.3 Pokiaľ ide o justičnú sieť pre občianske a obchodné veci, EHSV takisto vyjadruje poľutovanie nad tým, že advokáti a notári sú v praxi na jej okraji, zatiaľ čo v textoch sa stanovuje, že od 1. januára 2011 je sieť sprístupnená týmto profesiám, ako aj exekútorom, teda profesiám, ktoré priamo pomáhajú uplatňovať akty Spoločenstva a medzinárodné nástroje. Aj v tomto prípade si správne fungovanie siete vyžaduje dostatočnú finančnú pomoc.

⁽⁹⁾ COM(2011) 551 final.

⁽¹⁰⁾ V súlade s článkom 81 ods. 2 písm. h) a článkom 82 ods. 1 písm. c) ZFEÚ, ktoré sa týkajú justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach a v ktorých sa uvádzajú pojmy „sudcovia a justiční pracovníci“.

4.2.4 Vzhľadom na množstvo iniciatív zo strany mnohých právnických profesií v podobe malých, často drahých zoskupení, EHSV odporúča zlepšiť zosúladovanie a koordináciu týchto sietí s cieľom vytvoriť „kruhy súdržnosti“⁽¹¹⁾, o ktoré sa bude môcť oprieť skutočná európska justičná štruktúra.

4.3 Elektronická justícia

4.3.1 Digitalizácia justície je základným aspektom, ktorý sa podľa EHSV v súčasnom návrhu nedostatočne zvyrazňuje. Jej vplyv v oblasti prístupu k spravodlivosti, aj pre občanov v ťažkej sociálnej situácii alebo občanov so zdravotným postihnutím, treba dôkladne preskúmať. V záujme osôb podliehajúcich právomoci súdu, ako aj odborníkov z právnej praxe treba ešte v tejto oblasti vykonať veľa práce.

4.3.2 EHSV očakáva v tejto súvislosti od Komisie jasný smer: zdá sa, že podpora dostupných nástrojov v oblasti elektronickej justície sa zatiaľ zameriava viac na širokú verejnosť než na odborníkov. S cieľom zabezpečiť kvalitu súdnych rozhodnutí a ich súlad s európskym právom je však nevyhnutné uľahčiť a podporovať používanie týchto nástrojov odborníkmi z právnej praxe, ktorí musia byť na to vyškolení.

4.3.3 EHSV s uspokojením konštatuje, že finančné prostriedky stanovené v tomto návrhu môžu prispieť k zlepšeniu sietí IT v tejto oblasti (článok 8 ods. 2). Má na mysli predovšetkým projekt vyhľadávača umožňujúceho nájsť advokáta na portáli elektronickej justície a projekt e-CODEX, ktorého cieľom je umožniť interoperabilitu vnútroštátnych elektronických

justičných systémov. Upozorňuje, že na to, aby sa zaručila bezpečnosť a účinnosť týchto sietí, musia mať advokátske komory možnosť potvrdiť profesionálnu identitu advokátov.

4.4 Ukazovatele

4.4.1 Ukazovatele budú musieť byť nepochybne predmetom hlbšej reflexie. EHSV teší, že Komisia už túto reflexiu začala, pokiaľ ide o ročné monitorovanie, ako aj priebežné a konečné hodnotenie. Pokiaľ ide o prístup k spravodlivosti, malo by sa doplniť čisto subjektívne kritérium (vnímanie prístupu k spravodlivosti zo strany európskej verejnosti). V oblasti odbornej prípravy by bolo vhodné lepšie využívať verejno-súkromné partnerstvá a zapojiť do nich univerzity, inštitúty justičnej odbornej prípravy a advokátske komory. Podľa EHSV by sa mal stanoviť strop pre náklady na kontrolné činnosti (v širšom zmysle), ktoré sa v legislatívnom finančnom výkaze odhadujú na 3 % až 6 % celkového rozpočtu, hoci by sa v priebehu realizácie programu mali znížiť.

4.5 Pravidlá prijímania ročných pracovných programov

4.5.1 Pokiaľ ide o ročné pracovné programy, ktoré Komisia prijíma vo forme vykonávacích aktov, EHSV sa zamýšľa nad zvoleným konzultačným postupom. Postup preskúmania, ktorý by zabezpečil, že Komisia tieto programy neprijme, ak nie sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného na základe nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (zloženého zo zástupcov členských štátov), sa výboru zdá vhodnejší.

V Bruseli 11. júla 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽¹¹⁾ Pozri: Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2012 o odbornej justičnej príprave (2012/2575(RSP)).